

# Výroba, přenos a distribuce elektriny

Odborný seminář Právnická fakulty  
Masarykovy univerzity v Brně  
10. dubna 2024

**Vratislav Košťál**

---

spoluautor komentáře k energetickému zákonu, člen rozkladové komise ERÚ pro ochranu spotřebitele, člen dozorčí rady ČEZ, a.s.

# Tržní řetězec v elektroenergetice



# Výroba vs. přenos a distribuce elektřiny

## ● Společné prvky:

- totožné médium = elektrická energie/elektřina (ovladatelná síla – viz § 497 ObčZ, přiměřené použití ustanovení o věcech hmotných);
- zásadně charakter podnikání (u výroby elektřiny i v případě, kdy o podnikání nejde nad 50 kW instalovaného výkonu);

## ● Rozdílné prvky:

- **výroba** je agregovaným vstupním původcem elektřiny v soustavě (stejnoseměrný vs. střídavý proud) X **přenos a distribuce** slouží toliko k transportu elektřiny do místa konečné spotřeby nebo akumulace, tj. do výstupních bodů agregované spotřeby elektřiny v soustavě;
- **přenos a distribuce** představuje zásadně **kapacitní činnost** (byť existují výjimky – vlastní spotřeba, transportní ztráty, mechanismus *market coupling* u PPS apod.), podstatná je tedy infrastruktura a zajištění jejího chodu (provozu), rovnováhy mezi výrobou a spotřebou X **výroba** představuje kombinaci kapacitní a komoditní činnosti (zajištění infrastrukturního chodu výroby elektřiny/elektrárny + zajištění prodeje komodity/elektřiny na trhu s elektřinou);
- **výroba** je založena na pluralitě/sumě subjektů výrobců X **přenos** stojí na exkluzivitě provozovatele přenosové soustavy pro ČR (PPS) a přirozených monopolech PDS v regionech (provozovatelé lokálních DS nezlepšují soutěž);
- výroba je **cenově neregulovaná činnost** (až na komoditní cenové stropy...) X přenos a distribuce je **cenově regulovaná činnost**;
- výroba a přenos nesmí být v EU zároveň v rukách jednoho a téhož subjektu X výroba a distribuce může být vlastnický (společnický) v rukách jednoho subjektu (! netýká se lokálních DS pod 90 000 připojených odběrných míst), ale s řadou podmínek zajišťujících nezávislost (právní oddělení, program rovného zacházení + zavedení funkce auditora programu); nedostatečná necenová regulace provozovatelů lokálních DS (četné výjimky – technický dispečink, předkládání účetních závěrek, přebírání pravidel provozování DS apod., **chybějící reflexivní cenová regulace, resp. zákonné zmocnění**);

# Těžiště právní úpravy elektroenergetiky

---

- **Zákon č. 458/2000 Sb. – energetický zákon (EZ); více než třicetkrát novelizován...**
  - výroba, přenos i distribuce elektřiny **založeny na podnikatelském principu**;
  - u výroby elektřiny nicméně zákon (§ 3 odst. 3) výslovně (a nepříliš šťastně) **vyjímá** malé výroby elektřiny do 50 kW včetně z potřeby **obstarávat si licenci**, a naopak popírá podnikatelský princip u všech větších než malých výroben, tj. **jejich provozovatel je vždy držitelem licence na výrobu elektřiny...**;
  - **územní výlučnost** (singularita entity) přenosu elektřiny X **pluralita entit** zabývajících se výrobou a distribucí elektřiny (zde ovšem regionální územní výlučnost);
  - založen na principu svobodného trhu s evropským (přeshraničním) přesahem (**jednotného evropského trhu**);
- **Zákon č. 165/2012 Sb. – o podporovaných zdrojích energie (POZE)**
  - Specificky upravuje postavení výrobců tzv. **zelené elektrické energie**, resp. ekonomické (dotační) zvýhodnění takové „zelené“ výroby elektřiny – dvě základní formy provozních podpor – aukční a zelené bonusy (výkupní ceny utlumeny);
  - je fakticky **popřením principu svobodného trhu** s cílem ekonomického zvýhodnění jinak neživotaschopného využívání některých zdrojů energie (ochrana klimatu a trvalé udržitelnosti);

# Obecná práva a povinnosti držitelů licencí

---

## • §§ 4-10 EZ – licence

- povinnost provozovat přenosovou soustavu a poskytovat přenos lze jen na základě **udělené licence na přenos** (od 1.1.2016 uděleny na **dobu neurčitou**), obdobně v elektroenergetice i **licence na činnosti operátora trhu, elektroenergetického datového centra (EDC) a pro provozovatele distribučních soustav**;
- **licence na výrobu elektřiny** udělena (až) na 25 let;
- **čistě komoditní licence** (obchod s elektřinou a obchod s plynem) udělovány vždy jen na **dobu 5 let**; (+ institut uznání licence pro zahraniční komoditní podnikatele);
- **územně výlučné pro ČR** jsou licence na přenos elektřiny a pro operátora trhu, resp. nově pro činnosti EDC;
- zásada: na jedno provozované zařízení jen jedna licence téhož druhu (např. u výroben typu KVET licenční souběh – výroba elektřiny a výroba tepelné energie; není však plný technologický překryv);
- jde tedy o podnikání s **kvalifikovaným státním souhlasem** (přirozený monopol, strategické odvětví) + **certifikace** jako podmínka udělení **licence na přenos elektřiny**;
- stát při udělování/uznávání licencí zastupuje **ERÚ**; v **minulosti** kriminalizace udělování licencí (hlavně výroba elektřiny z POZE);
- **EZ stanovuje podmínky udělení licence** (bezúhonnost, odbornost, finanční a technické předpoklady), náležitosti žádosti o udělení, změny licence, zánik licence apod.; problémy technické a právní způsobilosti zařízení pro distribuci elektřiny;

# Výroba elektřiny

---

# Obecně k právnímu postavení výrobce elektřiny I.

- výrobce elektřiny v sobě subsumuje **provozovatele (výrobního) infrastruktury a obchodníka s elektřinou** - srov. § 23 odst. 2 písm. n) EZ na úrovni maloobchodu;
  - **statusové postavení výrobce elektřiny** je modifikováno u malých výroben elektřiny do 50 kW instalovaného výkonu včetně (typicky střešní FVE instalace) generální **nepotřebností licence**, pro vlastní spotřebu i pro podnikání, naopak pro výrobní elektřiny nad 50 kW instalovaného výkonu § 3 odst. 3 EZ **vyžaduje svolení k podnikání** (licenci na výrobu elektřiny), i když nemají podnikatelské určení (individuální a komunitní samovýroba) – EZ je tak principiálně hned dvakrát popírán; od 1. 1. 2024 EZ (§ 20b a násl.) otevírá trh pro nepodnikatelské podnikání v rámci tzv. **komunitní energetiky**, tedy tzv. **sdílení** vyrobené elektřiny **převážně** (chybí zákonná definice sdílení) nepodnikatelské povahy, hlavně spolky a družstva, ale i výrobcem elektřiny;
  - všechny výrobní elektřiny jednoho výrobce **jsou uvedeny v jedné licenci**, nelze udělit více licencí téhož druhu na jedno výrobní zařízení (§ 8 odst. 3 EZ);
  - obecné povinnosti pro všechny držitele licencí - § 11 EZ; pro výrobce elektřiny ukotvena **povinnost bezpečného a spolehlivého provozu technických zařízení výrobní**, včetně problematického odkazu na technické normy – odst. 1 písm. c) + výkon licencované činnosti, aby nedošlo k ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí;

## Obecně k právnímu postavení výrobce elektřiny II.

---

- **povinnost zajištění potřebného odborného obslužného personálu výroby elektřiny** (s odbornou způsobilostí), potřebných technických a finančních zdrojů; (problematický výklad ve vztahu k přehnanému outsourcingu)
- **notifikační povinnosti** k orgánům státní správy v energetice (MPO + ERÚ) + umožnění přístup k licencovaným zařízením **X povinnost mlčenlivosti** ohledně kvalifikovaných údajů (obchodních, technických, finančních) od třetích osob;
- **povinnost bezplatně vyúčtovat dodávku elektřiny**, nabízet možnost předávání informací o vyúčtování v elektronické podobě (**obchodnický rozměr výrobce elektřiny**);
- **povinnost stanovit zálohové platby** na dodávku elektřiny, plynu nebo tepelné energie nejvýše **v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny** v následujícím zúčtovacím období (tj. přihlédnutí k úsporám, ale také ke zvýšení/snížení ceny za komoditu nebo regulované složky ceny – např. za distribuci elektřiny či za činnost EDC apod.);



# Práva výrobce elektřiny podle zvláštní části EZ (§ 23 odst. 1 EZ)

---

- výrobce elektřiny=**účastník trhu s elektřinou**, odpovědný za odchylku (tu může přenést na jiný subjekt, zejména u malých výrobců elektřiny);
- **právo na připojení** výroby elektřiny k elektrizační soustavě (PS nebo DS), pokud jsou splněny podmínky připojení a obchodní podmínky kodexů PS nebo DS – tomuto právu ovšem **nekoresponduje povinnost provozovatelů PS a DS** (výjimky pro odmítnutí =při nedostatku transportní kapacity nebo při ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu soustavy; nově ovšem počítáno s tzv. negarantovaným připojováním na úrovni PS i DS – nesprávná implementace práva EU – bypasování působení výjimek z práva na připojení);
- **právo dodávat (vyrobenou) elektřinu** ostatním účastníkům trhu + do zahraničí (i přímým vedením) + pro vlastní a koncernovou potřebu (umožňují-li to podmínky provozování soustav);
- **právo nabízet a poskytovat podpůrné služby** PPS/PDS (dle znění kodexů soustav); toto práva „vynucováno“ povinností instalovat zařízení k poskytování podpůrných služeb dle § 23 odst. 3 písm. d) EZ (u nově budovaných výroben s instalovaným výkonem 30 MW +);
- **právo na omezení, přerušeni, nebo ukončení dodávky elektřiny** (nemá legální náplň, na rozdíl od omezení a přerušeni dodávky u PPS a PDS) svým zákazníkům **při neoprávněném odběru** - patrně se vztahuje jen na dodávku elektřiny přímým vedením, jinak se musí jít cestou provozovatelů soustav, k nimž je neoprávněný odběr přiřaditelný;

# Povinnosti výrobce elektřiny podle zvláštní části EZ (§ 23 odst. 3 EZ)

---

- povinnost výrobce elektřiny **na své náklady** zajistit připojení svého zařízení k elektrizační soustavě + umožnění a úhrada instalace měřicího zařízení příslušnému provozovateli, k jehož soustavě se připojuje + zajištění přístupu k němu; a povinnost podílet se na úhradě oprávněných nákladů PPS/PDS spojených s připojením výroby elektřiny (individualizace nákladů, které tak nejsou v plném rozsahu socializovány v cenových tarifech)
- **povinnost řídit se pokyny bezprostředně nadřazeného technického dispečinku** PPS/PDS; pro tento účel též ukotvena povinnost předávat nadřazenému provozovateli soustavy nezbytné informace pro technický dispečink + údaje potřebné pro provoz a rozvoj příslušné soustavy, k níž je připojena předmětná výroba elektřiny;
- povinnosti poskytovat další údaje – technické údaje **operátorovi trhu (nikoliv ovšem vůči EDC)**; a **PPS a všem PDS** informace pro zajištění bezpečného a spolehlivého provozu a rozvoje elektrizační soustavy);
- **povinnost v mimořádných stavech** nabízet provozně a obchodně nevyužité výrobní kapacity;
- povinnost výrobců (10 MW + instalovaného výkonu) vypracovat **havarijní plán do 6 měsíců od udělení licence**;
- kvůli boomu OZE **povinnost vybavit a provozuschopně udržovat** pro výrobu elektřiny 100 kW + **zařízení k dálkovému řízení** (vypínání) výroby elektřiny (kromě malých vodních elektráren a starších OZE vyroben, zprovozněných do roku 2000);

# Práva a povinnosti výrobce elektřiny podle POZE

---

- **POZE** upravuje vůči výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů elektřiny:
  - **novelou POZE č. 382/2021 Sb.** představen tržněji orientovaný model dotační politiky podporovaných zdrojů výroby energie – primárně u větších zdrojů nad 1 MW instalovaného výkonu založen na „vysoutěženém“ **aukčním bonusu, nebo právo na zelený bonus** (ve všech ostatních případech; obsahem jde o formu dorovnání tržní ceny); **současně od 1. 1. 2022 potlačeno právo na výkupní ceny** (jen „doběh“ dosavadních povinných výkupů);
  - toto právo je vyvažováno **povinnostmi povahy evidenční + notifikační + zajištění přístupu k měřidlu** (ve vztahu k operátorovi trhu jako garantovi a realizátorovi podpory z OZE) a **povahy zajištění řádného měření** vyrobené elektřiny z obnovitelných zdrojů, aby nedošlo ke zkreslování hodnot množství vyrobené elektřiny z toho kterého obnovitelného zdroje; hrozba až ztráty nároku na výplatu podpory;
  - zdůraznění povinností **údržby a provozu měřicího zařízení** + zdržet se zásahů do zajištění (plomby) měřicího zařízení;
  - neplnění většiny zákonných povinností podle POZE (jakož i podle EZ) je posuzováno jako **přestupky s významně vysokými pokutami** – významná role **Státní energetické inspekce (SEI)**;

# Přenos a distribuce elektriny

---

# Právní status provozovatele přenosové soustavy

---

## Vlastnické oddělení PPS aneb plnění podmínek nezávislosti (§ 24a EZ) I.

- požadavek třetího liberalizačního balíčku:
- preferované je **vlastnické/společnické oddělení**;
- **cíl**: nastolení větší míry nezávislosti PPS jako přirozeného monopolisty;
- kvalitativní náhrada tzv. právního oddělení/unbundlingu;
- **podstata**: společnické/majetkové oddělení výrobních a obchodních činností (elektrina i plyn) od přenosu elektřiny;
- v EZ **pro elektroenergetiku** přijat koncept vlastnického či společnického oddělení x **pro plynárenství** koncept ITO (+ vlastnický unbundling, který ovšem PPS plyn dosud formálně neakceptoval);
- PPS musí splňovat podmínky nezávislosti podle EZ – pak je **formálně skutečně/certifikovaně nezávislý**.

# Právní status provozovatele přenosové soustavy

---

## Vlastnické oddělení PPS aneb plnění podmínek nezávislosti (§ 24a EZ) II.

- **Základní sada podmínek nezávislosti:**
  - ČEPS, a.s. vlastní přenosovou soustavu;
  - PPS nesmí vyrábět elektřinu či plyn či s nimi **obchodovat**, ani nesmí vykonávat kontrolu či **jiné právo** nad takovým výrobcem či obchodníkem (od 1.1.2016 se jiným právem rozumí takové právo, které vyvolává podstatný konflikt zájmů mezi přenosem elektřiny a komoditními činnostmi); a
  - **členem orgánu** PPS nesmí být člen orgánu výrobce elektřiny či plynu či obchodníka s elektřinou či plynem.

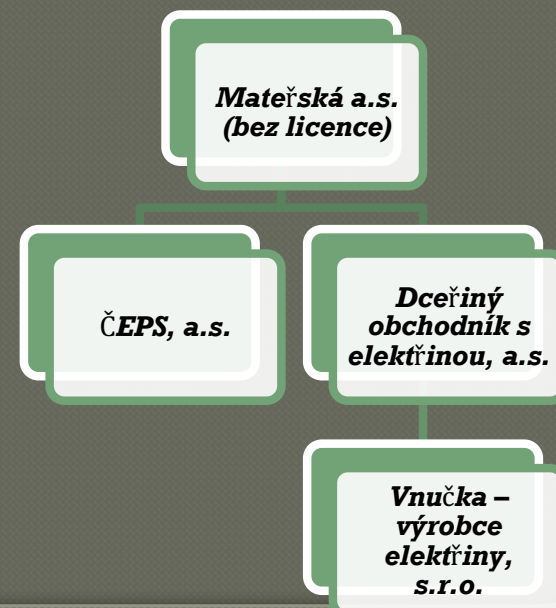
# Právní status provozovatele přenosové soustavy

## Vlastnické oddělení PPS aneb plnění podmínek nezávislosti (§ 24a EZ) III.

### ● Další podmínky nezávislosti:

- komoditář nesmí **kontrolovat přímo ani nepřímo**, sám ani v koncernu, či ve shodě PPS; kontrolovat PPS nesmí ani osoba, která sice sama není komoditář, ale komoditáře přímo či nepřímo kontroluje; tyto osoby nesmí vykonávat k PPS ani **jiné právo**; a
- osoby podle předchozího bodu nesmí ani jmenovat, volit či odvolávat členy orgánů PPS, prokuristy;

Nepřípustný model kontroly:



# Právní status provozovatele přenosové soustavy

## Vlastnické oddělení PPS aneb plnění podmínek nezávislosti (§ 24a EZ) IV.

- **výjimka pro ČR, kraje, obce či jinou osobu veřejného práva:**
  - PPS a komoditáře musí kontrolovat **dva odlišné státní či územně samosprávné orgány** či osoby veřejného práva, které jsou **vzájemně nezávislé** (záruky nezávislosti však EZ nestanoví);

Přípustný model kontroly:





# Právní status provozovatele přenosové soustavy

---

## Certifikace I. (§ 10a EZ)

- podmínka provozování přenosové **soustavy vedle licence na přenos elektřiny** (licence je vázaná na certifikát nezávislosti)
- povinnost oznamování změn a kontroly ze třetí země
- **správní řízení** vedené Energetickým regulačním úřadem (ERÚ)
  - a) na **žádost** certifikovaného
  - b) z **moci úřední** (z podnětu EK či oznámení změn od PPS)
- ERÚ **vyhotoví koncept rozhodnutí** do 4 měsíců od zahájení řízení, následně, po vyjádření účastníka **oznámení Evropské komisi**
- dále se postupuje podle evropské právní úpravy (řízení před Komisí EU)

# Právní status provozovatele přenosové soustavy

---

## Certifikace II.

- nevydání certifikátu ve lhůtě - právní fikce, že žadatel splňuje podmínky nezávislosti
- na žádost – pokud splňuje – udělí
- zrušení certifikátu z úřední povinnosti – když PPS **opakovaně závažným** způsobem porušuje podmínky nezávislosti a pokud uložena **opatření** (§18/3 b EZ) **nevedla k nápravě**
- pro ČEPS, a.s. – certifikát nezávislosti udělen 12/2012
- **Související přestupky:**
  - provozuje licencovanou činnost bez certifikátu nezávislosti
  - nesplní oznamovací povinnost o neplnění podmínek nezávislosti
  - porušení podmínek nezávislosti

# Obecná práva a povinnosti PPS a PDS

---

## ● § 11 EZ – obecná práva a povinnosti PPS a PDS

- předkládat ERÚ údaje potřebné k rozhodnutí o cenách
- zajistit používání bezpečných a spolehlivých technických zařízení
- dodržovat povinnost mlčenlivosti o chráněných informacích – prolomeno informační povinností vůči orgánům státní správy v energetice (+§ 15a EZ – informační povinnost vztažena i na další osoby, zejm. v rámci koncernu a okruh oprávněných orgánů pro oblast certifikace rozšířen o Evropskou komisi)
- zajištění splnění povinností držitele licence nejen podle EZ, ale **i podle jiných právních předpisů** (v případě outsourcingu licencovaných činností);
- povinnost mít k plnění „svých práv a povinností“ **potřebné lidské, technické a finanční zdroje**; zejména problematika citlivých oblastí (IT, právo, audit, HR, PR) – míra nezávislosti zejména PDS předmětem vytýkacího řízení EK (včetně nedostatečného tržně vizuálního oddělení PDS od koncernových struktur)
- v případě neplnění – přešůpek s pokutou;

# Práva a povinnosti PPS a PDS

---

## § 24 a 25 EZ

### Povinnosti:

- zajišťovat **bezpečný, spolehlivý a efektivní** provoz přenosové, nebo distribuční soustavy (jeden subjekt nesmí vlastnit obě licence);
- poskytovat přenos, nebo distribuci na základě uzavřených smluv (od 1. 1. 2016 poskytuje tzv. službu přenosové soustavy – tj. v případě PPS přenos, systémové služby, další služby zajišťující bezpečnost a spolehlivost PS, v případě PDS distribuce elektřiny a „*služby související se zabezpečením spolehlivého a bezpečného provozu*“ DS);
- PPS spolupracuje na integraci vnitřního evropského trhu s elektřinou;
- připojit k přenosové nebo distribuční soustavě (technická omezení pro odběr i dodávku do soustav);

### Práva (veřejnoprávní):

- omezit nebo přerušit dodávku účastníkům trhu;
- umisťovat a provozovat vedení na cizích nemovitostech – **jen na základě smluvních věcných břemen (služebností)**;
- změnit nebo přerušit dodávku z výroben elektřiny (u PPS přeshraniční výměnu, dovoz a vývoz) – u OZE zdrojů mimo stav nouze a jeho předcházení jen za náhradu!
- vstupovat a vjíždět na pozemky v souvislosti s provozem, rozvojem, obnovou a údržbou přenosové nebo distribuční soustavy (nezapisováno do katastru nemovitostí); klesat a odstraňovat stromoví/keře, pokud tak po upozornění neučinil vlastník či uživatel;
- u PPS na podpůrné služby za nejnižší ceny;
- u PPS nabývat vlastnické právo k elektřině pro zajištění vnitřního evropského trhu (*market coupling* v rámci *intraday* obchodování); u PDS problém s provozováním tzv. náhradních zdrojů (střet s komoditními činnostmi, ERU dlouhodobě neřeší...)

## Další práva a povinnosti PPS a PDS

- § 97a EZ – zpracovávají řády - **pravidla provozování přenosové soustavy** (tzv. Kodex PS)/pravidla provozování distribuční soustavy + předkládají ke schválení ERÚ (možnost i stanovení řádů *ex offo*):
  - návrh změny či nového řádu nejméně 3 měsíce před předpokládanou účinností požadované změny; v případě změny obecně závazné právní úpravy do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti předmětného předpisu (jinak správní řízení o stanovení řádu);
  - schvaluje (případně stanovuje) ERÚ v rámci zvláštního správního řízení;
  - návrhy řádů se konzultují s veřejností (vyvěšují způsobem umožňujícím dálkový přístup);

## Charakter řádů PPS a PDS

---

- Právní povaha „řádů“ = **fakticky obchodní podmínky** se státním přivolením ERÚ (vyvažování roztržštěných a slabších adresátů týchž podmínek - adhezivita); nejedná se o výkon veřejné moci, potažmo ani o právní předpisy (ani o dokumenty na jejich pomezí, jak se dozvídáme z právní doktríny).
- Cílem jejich existence je **podpora hospodářské soutěže** (transparentnost, předvídatelnost, nediskriminace provozování energetických soustav).
- Problematické (nejednotné) stanovení závaznosti řádů – *ex lege vs. ex contractu*, navíc rozdílně pro plynárenství (zásadně smluvní závaznost), pro elektroenergetiku (primárně závaznost ze zákona; s vynětím výrobců a provozovatelů dalších soustav), nejděravější právní úprava je u operátora trhu (závaznost obchodních podmínek není EZ stanovena ani pro OTE...; kromě toho platí rozdílná smluvní vazba podle „typizovaných“ smluvních plnění podle § 50 a § 72 EZ – od nedílné součásti smlouvy až po ignoranci jejich existence); absence křížové závaznosti řádů především pro jednotlivé provozovatele (provozní specifika vázaná na technické propojení by neměla hrát pro vzájemné „uživatelské“ použití soustav zásadní roli).

# Dispečerské řízení ES ČR

---

## ○ § 26 EZ:

- řeší **nadřazenost technického dispečinku PPS** nad technickými dispečinky provozovatelů distribučních soustav;
- nástroje dispečerského řízení podrobněji upravuje vyhláška o dispečerském řádu, resp. pro mimořádné stavy „nadstavbová“ vyhláška o stavech nouze;
- § 26 odst. 5 a 6 EZ – změnu výroby elektřiny ve výrobnách elektřiny s cílem zachování bezpečnosti a spolehlivosti (bilanční rovnováhy) přenosové nebo distribuční soustavy: i **mimo předcházení stavů nouze a stavy nouze lze omezit** v rámci dispečerského řízení **výrobní elektřiny** za těchto podmínek:
  - a) je ohrožena **bezpečnost a spolehlivost provozu** elektrizační soustavy,
  - b) byly využity **dostupné tržní mechanismy** zajišťované PPS;
  - c) změna včetně omezování je prováděna jen v **nezbytně nutné míře**;
  - d) u **KVET** možno omezovat jen v rozsahu neohrožujícím **dodávky tepla**;
  - e) u **OZE** lze omezování/změnu výroby elektřiny provádět **POUZE za NÁHRADU** (charakter kompenzační a preventivní, nikoliv reparační a sankční jako náhrada škody).

# Základ EZ pro cenovou regulaci držitelů licencí

## ● § 19a EZ – podmínky cenové regulace

- a) ERÚ musí regulovat ceny tak, aby pokrývaly **ekonomicky oprávněné náklady** na zajištění nejen efektivního, ale i **spolehlivého a bezpečného výkonu** licencované činnosti; od 1.1.2016 je ERÚ povinen k **transparentní a předvídatelné cenové regulaci, podrobněji definovány položky, které musí reflektovat do regulované ceny;**
- b) ERÚ pro stanovení regulovaných cen PPS navíc **musí brát v úvahu mj. jím schválený plán rozvoje přenosové/přepravní soustavy (u PDS bohužel chybí – má odstranit novela EZ, tzv. OZE III, ale nikoliv u lokálních DS);**
- c) **povaha cenových rozhodnutí** nicméně není stále EZ výslovně neřešena - patrně pro PPS a regionální PDS, resp. OTE (EDC) nutno považovat za správné rozhodnutí, nikoliv právní předpis; EZ stále **neřeší zpřesnění zmocnění** pro cenovou regulaci, potažmo neupravuje případné zvláštní procesní normy k řízení o stanovení ceny, jen úprava námitek proti metodice regulace, resp. proti cenovým parametrům;

## ● § 24 EZ – plán rozvoje přenosové (přepravní) soustavy

- 1x za 2 roky zpracovávání rozvojového a investičního plánu (odkaz na obsah desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v plynárenství):
  - potřebná/plánovaná výstavba
  - veškeré investice, o kterých bylo již rozhodnuto a nové investice příštích 3 let
  - stanovení termínů realizace investic
- investice 10letého plánu jsou **náklady na zajištění efektivního výkonu** licencované činnosti; u provozovatele přepravní soustavy v režimu společnického oddělení chybí právní úprava obsahových náležitostí desetiletého plánu rozvoje...;

**Štěstí jednotlivého člověka není možné bez štěstí celku.**

**(Rudolf Steiner, Nutnost a svoboda, Hranice 2012)**



# Bezpečnost dodávek elektřiny

exkurz

---

## Zajištění bezpečnosti:

- 1) **obchodní** (změna dodavatele a liberalizovaný trh, **dodavatel poslední instance** – novelizovaná právní úprava, nicméně zjevné nedostatky – soutěžně nikoliv neutrální řešení);
- 2) **technické** – důležitější, základní rámec pro obchodování a volný trh s elektřinou – bez technické bezpečnosti dodávek není žádný trh... fakticky akcentována ze strany EU až po blackoutu v Itálii 2003;
- 3) **kritické infrastruktury** – bezpečnost v úzkém slova smyslu (zvláštní právní úprava – zahrnuje fyzickou a kybernetickou bezpečnost);

## Ad 2) technická bezpečnost – prvky (plní vedle PDS **hlavně PPS**):

- zajištění vzájemné provozuschopnosti soustav včetně řízení přetížení;
- zajištění rozvoje, údržby;
- zajištění bezpečného, spolehlivého a efektivního provozu přenosové soustavy (včetně systémových a podpůrných služeb, havarijních výpomocí);
- zajištění řádného připojování výroben elektřiny a odběrných míst (i vzhledem k decentrálním zdrojům a energetickému mixu);

# ČTVRTÝ ENERGETICKÝ BALÍČEK

„překopání“ energetiky na nových principech

---

- tzv. *Clean Energy for All Europeans*, fakticky fúze obou předchozích balíčků (jak „liberalizace“ trhu, tak ochrana klimatu)...
- následuje Evropskou energetickou strategii z roku 2015
- **konec fosilní energetiky a přestup k čistším zdrojům energie**
- další snižování energetické náročnosti budov (změna směrnice EPBD 2010) – nulová energetická náročnost novostaveb + podpora renovacím
- další navýšení podílu obnovitelných zdrojů v energetickém mixu  
závazným cílem min. 32% k roku 2030, systém podpor, společných přeshraničních projektů, komunit obnovitelných zdrojů...
- na základě nařízení o správě energetické unie předkládají členské státy návrhy svých desetiletých národních energetických a klimatických plánů pro léta 2021 – 2030, reportingové zprávy apod.
- nejdéle trvala dohoda na partiích k nové podobě (designu) elektroenergetického trhu – třetí nařízení, novela třetí směrnice, zcela nové nařízení o připravenosti snižovat rizika, novela nařízení o ACER, která posiluje jeho role – deklarovaný cíl: flexibilnější, více tržně orientovaný trh, jenž bude schopen integrovat větší podíl obnovitelných zdrojů...
- v současné době v legislativním procesu přijímána tzv. novela OZE III, která má z velké části implementovat 4. balíček – ukládání elektriny, agregace, poskytování flexibility...;

# HODNOCENÍ NOVELY OZE III

---

- Finanční komise Legislativní rady vlády (LRV) se k návrhu vyjádřila mj. takto: „*Návrh je legislativně-technicky nekvalitně zpracován... Ustanovení zákona ... jsou nepřehledná, věty dlouhé, terminologie nejasná a nekorespondující s českým právním řádem, když proběhla pouze mechanická transpozice směrnice... Návrh zákona, stejně tak novelizovaný energetický zákon jsou bohužel vhodným příkladem pro studenty právnických fakult, jak vypadá opak zdařilé normotvorby... Je více než vhodné **zvážit v blízké budoucnosti namísto další novelizace předložení nového zákona**, a to s ohledem na četné novelizace, dlouhá obtížně srozumitelná souvětí a ustanovení, oproti legislativním pravidlům až dvojnásobný počet odstavců a řadu dalších problémů.*“
- Novela OZE III opožděně roubuje zásadně nové právní instituty na nevhodný textový půdorys novely OZE III a v některých partiích bude zdrojem výkladových nesnází.
- Do EZ tato novela zavádí dlouho očekávanou **licencovanou činnost ukládání elektřiny** (bohužel však z jejího dosahu nelogicky vyjímá dosavadní vodní přečerpávací elektrárny), novou licencovanou činnost **agregace elektřiny** podmiňuje **držením** licence na obchod s elektřinou, zavádí trojčlennou Radu ERÚ, ovšem nijak neřeší cenovou regulaci vytýkanou ze strany EK, neposiluje cenovou a necenovou regulaci lokálních DS (kauza Tameh/Liberty), dále neposiluje postavení spotřebitelů.



**PROSTOR PRO VAŠE OTÁZKY  
A DISKUZE**

**Děkuji za vaši pozornost!**

© JUDr. PhDr. Vratislav Košťál, Ph.D., 2024